

Verslag 2012 – output van onderzoek en onderwijs

Titus Brandsma Instituut

INHOUD

VOORWOORD	3
WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK.....	4
1 Wetenschappelijke activiteiten in 2012, inleiding	4
2 Spirituality International (Spirin)	7
3 Rapportage van de onderzoeksoutput	9
3.1 Grondslagenonderzoek	9
3.2 Bijbelse spiritualiteit.....	9
3.3 Geschiedenis van de spiritualiteit.....	11
3.3.1 Mystieke teksten	11
3.3.2 Bronnen van de Karmelitaanse spiritualiteit.....	12
3.4 Moderne Devotie	13
3.5. Spiritualiteit in maatschappelijke contexten.....	17
3.5.1 Maatschappelijke spiritualiteit.....	17
3.5.2 Spiritualiteit van het religieus leven	19
4 Promotieonderzoek.....	20
4.1 Promoties in 2012.....	20
4.2 Begeleiding promotieonderzoek.....	20
4.3 Overige begeleiding.....	20
5 Deelname aan congressen e.d.....	21
6 Wetenschappelijke functies, vormen van samenwerking en redactielidmaatschappen	23
VORMING EN ONDERWIJS	27
1 Onderwijsactiviteiten in 2012, inleiding	27
2 Colleges in curricula Wetenschappelijk Onderwijs, Hoger Beroeps Onderwijs, postdoctoraal onderwijs	27
3 School voor Spiritualiteit	27
4 In gesprek over de geestelijke weg	29
5 Overig cursus- en vormingswerk	30
6 Begeleiding Scripties.....	34
6.1 Masterscripties.....	34
6.2 Eindschipties School voor spiritualiteit	34
7 Publicaties docenten School voor spiritualiteit	35
FEITELIJKE OPBOUW VAN HET INSTITUUT PER 31-12-2012.....	36

VOORWOORD

Dit verslag bevat een volledig overzicht van de gezamenlijke output van de medewerkers van het Titus Brandsma Instituut in 2012.

Eerst komt het wetenschappelijk deel aan bod, dat bestaat uit zes paragrafen. Na een summier overzicht van het onderzoeksprogramma (1), en een kort verslag van de vorderingen van de webcommunity Spirituality International (2), volgt een uitgebreid verslag van de afzonderlijke onderzoeksprojecten per medewerker, met een opsomming van de bijbehorende publicaties (3), een overzicht van de betrokkenheid van medewerkers bij gerealiseerde promoties en lopend promotie-onderzoek in 2012 (4), een overzicht van hun participatie aan wetenschappelijke congressen en dergelijke (5), en een opsomming van de wetenschappelijke functies die ieder van hen in 2012 heeft vervuld, alsmede van hun redactielidmaatschappen (6). De indeling van het onderzoeksprogramma in vijf aandachtsgebieden komt overeen met de opbouw van het wetenschapsplan van het Titus Brandsma Instituut (3.1 t/m 3.5), dat in 2005 is begonnen, in 2008 verder is uitgewerkt en heeft gelopen tot en met 2012. In het verslagjaar is door de wetenschappelijk directeur en de commissie onderzoek verder gewerkt aan een nieuw wetenschapsplan voor de periode 2013 tot en met 2017. Enerzijds is het nieuwe wetenschapsplan een voortzetting van het aflopende, in zoverre dat de wetenschappelijk medewerkers hun eigen vakspecialisme blijven beoefenen en bovendien sommige individuele projecten blijven doorlopen in 2013. Anderzijds betekent het nieuwe onderzoeksprogramma een grondige vernieuwing, in zoverre dat de verschillende onderzoeksprojecten meer dan voorheen worden afgestemd op de interactie tussen ‘christelijke spiritualiteit, beschouwd in de lange overleveringstraditie’ en ‘christelijke spiritualiteit, beschouwd in de hedendaagse maatschappelijke context’. Daarnaast wordt de band tussen de onderzoeks- en de onderwijsactiviteiten verder versterkt.

Na het wetenschappelijk deel volgt een rapportage van de onderwijsactiviteiten van de stafleden van het instituut, die net als in voorgaande jaren vooral betrekking heeft op de School van Spiritualiteit. In september 2012 ging het tweede jaar van start van de in 2011 begonnen collegecycle van de School.

Na de onderwijsrapportage volgt nog een overzicht van de personele opbouw van het instituut per 31 december 2012. Met betrekking tot het verslagjaar 2011 kon de komst van een nieuwe wetenschappelijk directeur gemeld worden, maar ook in 2012 waren er personele veranderingen. Met instemming van het bestuur associeerden twee onderzoekers zich met het instituut, prof. dr. Wolfgang Schneider en dr. Matthias Laarmann, beiden uit Duitsland. Kort voor het jaar ten einde was, in december, werd het aftreden bekendgemaakt van twee leden van het Dagelijks Bestuur en twee leden van het Algemeen Bestuur. Eveneens in december werd door de staf een nieuwe personeelsvertegenwoordiging gekozen. Het bestuur en de directie laten zich, wat het wetenschappelijk bedrijf betreft, adviseren door de Wetenschappelijke Adviesraad (WAR). In 2012 kreeg deze adviesraad versterking, het aantal leden groeide van vijf naar zes.

In 2012 heeft het instituut zich op verschillende wijzen aan de buitenwereld gepresenteerd. Zoals gebruikelijk waren er de jaarlijkse Titus Brandsma lezing (op 11 mei, gehouden door L. Aarnink) en de mystieke week (op 2-5 juli, verzorgd door C.J. Waaijman). Daarnaast waren er congressen, boekpresentaties en dergelijke die door of mede door het instituut werden georganiseerd. Over al deze publieke activiteiten wordt verteld in het *Verslag 2012 – Titus Brandsma Instituut*.

Dit verslag over de output van onderzoek en onderwijs in 2012 is vervaardigd door drs. Henk Rutten, onder supervisie van dr. Charles Caspers.

WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK

1 Wetenschappelijke activiteiten in 2012, inleiding

Reframing Spirituality and Mysticism, Past and Present

Het aan het instituut beoefende onderzoek werd in 2012, net als in daaraan voorafgaande jaren, verricht binnen welomschreven projecten, die op hun beurt weer bij een bepaald 'aandachtsgebied' hoorden. Zowel binnen als tussen de aandachtsgebieden werden werkzaamheden op elkaar afgestemd; verschillende onderzoekers participeerden bovendien aan meer dan één projectgroep. Alle projecten ressorteerden onder het onderzoeksprogramma 'Reframing Spirituality and Mysticism, Past and Present' (2008-2012). Hieraan namen naast leden van de wetenschappelijke staf ook collega's van de Faculteit der Filosofie, Theologie en Religiewetenschappen (FTR) deel. Eigen aan het programma 'Reframing Spirituality' is dat ieder onderzoeksproject overeenkomt met één (soms meer dan één) van de tien rubrieken die samen de encyclopedische structuur van Spirin bepalen (zie § 2). In 2012 fungeerden de maandelijkse *collationes* (zie hieronder) als inhoudelijke bijeenkomsten van medewerkers van het Titus Brandsma Instituut met collega's van de Faculteit FTR.

Aandachtsgebieden

De rapportage van de output in 2012 is geordend volgens vijf aandachtsgebieden, die overeenkomen met de specialismen die het Titus Brandsma Instituut in huis heeft en waarmee het zich al een hele reeks van jaren aan de buitenwereld presenteert (zie § 3). Het betreft achtereenvolgens:

- (1) Grondslagenonderzoek
- (2) Bijbelse spiritualiteit
- (3) Geschiedenis van de spiritualiteit
 - (3.1) Mystieke teksten
 - (3.2) Bronnen van de Karmelitaanse spiritualiteit
- (4) Moderne Devotie
- (5) Spiritualiteit in maatschappelijke contexten.
 - (5.1) Maatschappelijke spiritualiteit
 - (5.2) Spiritualiteit van het religieus leven

Volgens bovenstaande volgorde van aandachtsgebieden worden alle individuele projecten in het verslag vermeld, zodat precies te zien is wie in 2012 met welk project bezig was en met hoeveel tijdsbesteding. Indien geen eindtermijn staat aangegeven, geldt in beginsel dat ieder project loopt tot begin 2013, waarna bekeken wordt of en in welke vorm het wordt gecontinueerd in het nieuwe onderzoeksprogramma, dat zal lopen van 2013 tot 2018.

Collatio

In het verslagjaar is de traditie voortgezet om elke maand een samenspraak, *collatio*, te houden rond een spiritualiteitswetenschappelijk relevant thema. Gemiddeld waren er zo'n achttien deelnemers per *collatio*, gelijk verdeeld over medewerkers van het Titus Brandsma Instituut enerzijds en collega's van de Faculteit FTR of van elders anderzijds. De verhuizing van het instituut in de zomer van 2012 van het Erasmusgebouw naar het Toernooiveld betekende een ruimtelijke verwijdering van de collega's van de faculteit FTR, maar gelukkig bleef ook op de nieuwe locatie de deelname aan *collatio* goed.

- De eerste *collatio* van 2012, nummer vijf sinds het begin van de reeks in september 2011, stond op maandag 9 januari in het teken van 'beking', met dr. Gerrit Steunebrink van de Faculteit FTR als inleider. Als coreferent trad Hein Blommestijn op.

- Op maandag 13 februari trad als gastspreker Gerard Visser op, hoofddocent cultuurfilosofie aan de Universiteit Leiden en voorzitter van het Gezelschap voor Fenomenologische Wijsbegeerte, auteur van onder meer *Niets cadeau. Een filosofisch essay over de ziel*. Het thema van de *collatio* was dan ook 'de ziel'. In genoemd werk breekt Visser een lans voor een herijking en herintroductie van het zielsbegrip, waarbij de ziel staat voor het principieel ondoorgrondelijke van de bestemming en de herkomst van het leven. Dit contrasteert Visser met een traditie waarin hij zowel Plato als Aristoteles plaatst, en waarin de ziel staat voor een productieve en intellectuele substantie. Als coreferent trad Inigo Bocken op.
- Op maandag 5 maart stond alweer 'de ziel' centraal. Gastspreker was dr. Sander de Boer, die in 2011 aan de RU promoveerde met een proefschrift over *Soul and Body in the Middle Ages. A Study of Transformations of the scientia de anima, c. 1260 - c. 1360*. Sander de Boer stemt in met een herintroductie van het zielsbegrip waarvoor ook Visser pleit, maar staat tegelijkertijd erg kritisch tegenover Vissers beschrijving van de geschiedenis van dit begrip. Vandaar dat hij een alternatieve geschiedschrijving van het aristotelische zielsbegrip voorstelt, zoals dat met name gestalte heeft gekregen in de late middeleeuwen. Hij wil in dit middeleeuwse, natuurfilosofische zielsbegrip enkele elementen aanwijzen die ook nu nog waardevol zijn. Als coreferent bij deze *collatio* trad Anne-Marie Bos op.
- Op maandag 2 april leidden prof. dr. Toine van den Hoogen van de Faculteit FTR en dr. Jan Peil, universitair docent bij de sectie Economie en Bedrijfseconomie van de RU het gesprek in over 'de ziel van de economie'. Centraal stond de stelling: *A vibrant civil society engenders a market*.
- Op maandag 7 mei was prof. dr. Johan Verstraeten gastspreker, hoogleraar theologische ethiek aan de KU Leuven, directeur van het Centre for Catholic Social Thought en verbonden aan het gespreksforum SPES. Het gespreksonderwerp van deze *collatio* was 'Voorbij de angst. Inspirerende taal en spiritualiteit als bron van leiderschap'. Als coreferent trad op prof. dr. Paul van Tongeren, hoogleraar wijsgerige ethiek aan de Faculteit FTR van de RU.
- Op maandag 4 juni leidden Kees Waaijman, hoogleraar em. Spiritualiteitswetenschap aan de RU en vele jaren wetenschappelijk directeur van het Titus Brandsma Instituut, en Stephan van Erp, universitair docent Theorie van religie, ethiek en cultuur aan de Faculteit FTR, het gesprek over 'Spiritualiteit als theologie' in. Een thematiek die aansloot bij de afscheidsrede van Kees Waaijman in februari 2010 (RU) over dezelfde materie.
- De eerste *collatio* van het academisch jaar 2012-2013 werd gehouden op maandag 3 september in de nieuwe behuizing van het instituut op het Mercatorplein. Dr. Inigo Bocken wijdde zijn gesprekspartners in in de 'conjecturenleer' (kunst van het verzamelen) van kardinaal-legaat Nicolaus Cusanus (1401-1464). Als coreferent trad Stephan van Erp op.
- Op maandag 1 oktober stond *collatio* in het teken van spiritualiteit en kunst. Zich baserend op 'een spiritualiteit van ontvangend kijken' trachtte dr. Anne-Marie Bos een basis te leggen voor een hermeneutiek van kijken. Als coreferent gaf dr. Frans Maas – emeritus hoogleraar Spiritualiteitswetenschap aan de faculteit FTR en emeritus staflid van het Titus Brandsma Instituut – een reflectie op het betoog van Anne-Marie Bos.
- Op maandag 5 november lichtte prof. dr. Henk Barendregt, hoogleraar Grondslagen van de wiskunde en informatica aan de Faculteit FTR van de RU, een fascinerende thematiek toe: 'Over de zin van het tijdelijke'. Het betrof een symbiose van oosterse spiritualiteit, natuurwetenschappelijke inzichten en de inzichten van de Stoa. Coreferent was dr. Inigo Bocken.

- Maandag 17 december, aan het eind van het kalenderjaar, stond op een speciale manier in het teken van de oorsprong van *collatio*, als de gespreksvorm waarmee eertijds de moderne devoten zich instelden op gezamenlijke waarheidsvinding. Een gespreksvorm ook waarbij alle deelnemers gelijkwaardige inbreng hadden, zonder onderscheid des persoons. In de zijzaal van de refter (Erasmusgebouw RU) werd een kloek boekwerk van dr. Rudolf van Dijk, wetenschappelijk medewerker van het Titus Brandsma Instituut, gepresenteerd: *Twaalf kapitels over ontstaan, bloei en doorwerking van de Moderne Devotie* (Hilversum: Verloren). Naast Rudolf van Dijk vertelden ook zijn beide collegae proximi, dr. Rijklof Hofman en dr. Charles Caspers, over de betekenis van de Moderne Devotie voor de hedendaagse samenleving en de inbreng daarbij van Titus Brandsma en het naar hem genoemde instituut. Tot slot overhandigde de voorzitter van het bestuur van het instituut, prof. dr. Jan Peters, eerste exemplaren aan zuster Anthonie Koolen, priorin van de zusters augustinessen van Soeterbeeck, drs. Sanny Bruijns, bestuurslid van de Nederlandse Karmel, en prof. dr. B. Kortmann, rector magnificus van de Radboud Universiteit.

Congressen, expert-meetings e.d.

In 2012 zijn door of mede door het Titus Brandsma Instituut enkele expert-meetings en congressen georganiseerd. Het betreft met name een congres op Malta over Bijbelse spiritualiteit (24-28 mei), twee expert-meetings in Nijmegen (RU) over de Moderne Devotie (13 maart en 30 november), een congres in Breda over de eucharistie (15 maart), een congres in Beek-Ubbergen over 'Wild Mystics' en het gedachtegoed van Michel de Certeau (27-29 september). Een inhoudelijke impressie van deze activiteiten waarmee het instituut zich op bijzondere wijze aan de buitenwereld heeft gepresenteerd, treft men aan in het *Verslag 2012 – Titus Brandsma Instituut*.

Overlegstructuur

Als overlegstructuur voor onderzoekswerkzaamheden functioneerden naast de eigen projectgroepen met name de bijeenkomsten van de wetenschapscommissie, die in het verslagjaar vergaderde op 12 januari, 22 maart, 12 april, 3 mei, 28 juni en 10 september. Voorts was er de jaarlijkse vergadering van de Wetenschappelijke Adviesraad (WAR), in 2012 was dat op 21 mei.

2 Spirituality International (Spirin)

- In 2012 is Spirin verder uitgebouwd als digitale werkplaats voor de ontwikkeling van wetenschappelijke instrumenten. Van de vijf pijlers van deze werkplaats – te weten: *Network, Encyclopedia, Learning, Bibliography, Bulletin board* – is primair aan de *Encyclopedia* gewerkt.

- *Encyclopedia* is onderverdeeld in tien dimensies, die telkens overeenkomen met een invalshoek van waaruit spiritualiteit kan worden bestudeerd: *arts, connections, disciplines, forms, processes, professions, texts, theories, things, words*. De aan deze onderverdeling ten grondslag liggende gedachte is dat de studie van de spiritualiteit een dergelijke multi-dimensionale benaderingswijze vereist. Spiritualiteit kent immers vele verschijningsvormen en wordt bestudeerd vanuit verschillende disciplines: dankzij *Encyclopedia* worden deze vormen overzichtelijk gemaakt in hun onderlinge samenhang, kunnen ontwikkelingen en discoursen beter worden gevolgd, en kunnen hiaten in het onderzoeksveld worden blootgelegd.

- In 2012 zijn bestaande projecten voortgezet. Pierre Humblet heeft verder gewerkt binnen het onderzoeksveld 'Roeping'. Cees Bartels en Kees Waaijman hebben gewerkt aan de vertaling en de uitleg van gedichten van Jan van het Kruis. Mariska van Beusichem wordt al sinds 2006 via Spirin begeleid bij het schrijven van haar poëtschrift. Anne-Marie Bos heeft verder gewerkt aan de – in 2011 voorzichtig opgezette – werkplaats rond de profeet Elia. Daarnaast is ook gewerkt aan de vormgeving van de projecten 'Psalmen' en 'Maria'.

In het project 'Psalmen' is er een werkveld geopend waarbij niet alleen vertalingen (Nederlands/Engels) verzameld worden, maar ook oude commentaren beschikbaar worden gemaakt en nieuwe commentaren worden geschreven. Op deze manier wordt samenwerking bevorderd waarbij ieder zijn of haar eigen expertise kan inbrengen. Een belangrijke stap in dit proces is geweest dat ook de liturgische expertise (Ad de Keyzer en Kees Waaijman) wordt meegenomen in deze benadering van de Psalmen. Tenslotte is er binnen dit Psalmenproject een concept ontwikkeld om binnen Spirin sleutelwoorden binnen het psalterium systematisch te behandelen. Kortom, het werkveld van de Psalmen heeft zich ontwikkeld op een manier waarbij het multi-disciplinaire karakter van het onderzoek op het Titus Brandsma Instituut expliciet tot uitdrukking wordt gebracht. Het werk dat verricht wordt binnen deze werkplaats van de Psalmen staat direct in verbinding met het onderwijs, het vormingswerk en de liturgie.

Onder leiding van Inigo Bocken en Anne-Marie Bos is een werkplaats geopend voor onderzoek naar Maria als vorm van spiritualiteit. Deze werkplaats is open voor alle medewerkers van het instituut om vanuit de eigen discipline een bijdrage te leveren aan de zoektocht naar de betekenis van Mariale spiritualiteit in de hedendaagse tijd. In eerste instantie zijn enkele klassieke teksten geselecteerd over Mariale spiritualiteit. Daarnaast heeft Inigo Bocken een inleiding vervaardigd over 'Maria's duizend namen'. Anne-Marie Bos heeft Maria-afbeeldingen bestudeerd om van daaruit Mariale spiritualiteit te beschrijven. Net als bij andere projecten binnen Spirin liggen bij dit project onderzoek en onderwijs dicht bij elkaar.

Zoals gezegd heeft de pijler *Encyclopedia* in 2012 de primaire aandacht gehad. De overige pijlers kregen minder prioriteit. Volledigheidshalve:

- De pijler *Network* van deelnemers aan Spirin is uitgebreid met de nieuwe studenten van de cursus 'In gesprek over de geestelijke weg' en met enkele contacten met collega-wetenschappers. Zij hebben toegang gekregen tot de informatie die op Spirin te vinden is en hebben de mogelijkheid zelf bij te dragen aan deze digitale werkplaats.
- Waar in 2011 de nieuwe lichting studenten van de School voor Spiritualiteit binnen de pijler *Learning* ging werken, is dit in 2012 (tijdelijk) teruggedraaid. Voor deze studenten is overgestapt op de werkplaats van de Radboud Universiteit (Blackboard). Dat neemt niet weg dat er in 2012 wel uitdrukkelijk is nagedacht over de fundamentele verhouding tussen *Encyclopedia* en *Learning*. Hoewel dit nadenken doorgewerkt heeft in de inhoud van colleges, heeft dit nog geen concrete uitwerking gekregen in de vormgeving van Spirin.
- Het werk aan de *Bibliography*, die van essentieel belang is als wetenschappelijk instrument, heeft in 2012 stilgelegen.
- Ten slotte is er nog de pijler van het *Bulletin board*. Deze pijler is voor de toekomst van belang, maar heeft nu nog geen prioriteit.

3 Rapportage van de onderzoeksoutput

3.1 Grondslagenonderzoek

C.J. Waaijman

Project: Grondslagen van de spiritualiteitswetenschap

Omvang: 0,3 fte

Verricht onderzoek: binnen het veld van de primordiale spiritualiteit zijn vanuit het grondslagenonderzoek concepten uitgewerkt, met het oog op de samenstelling van een draaiboek met spirituele termen, categorieën en richtlijnen, ten dienste van het praktijkonderzoek (gezondheidszorg, onderwijs en bedrijfsleven), met name voor de Stichting Carmelcollege.

In het nieuwe onderzoeksprogramma, vanaf 2013, worden de werkzaamheden toegespitst op performativiteit van spiritualiteit en religieus leven.

Wetenschappelijke publicatie (artikel)

– Spiritualiteit en psychologie. *Psyche & Geloof*, 23(2), 105-111.

Wetenschappelijke publicatie (boekdeel-hoofdstuk)

– Who is in Secret. In I. M. K. Bocken (Ed.), *Spiritual Spaces. History and Mysticism in Michel de Certeau* (Studies in Spirituality Supplements, vol. 24) (pp. 157-171). Leuven: Peeters, ISBN 9789042927063.

Vakpublicatie (artikel)

- De inwoning van God. *Franciscaans leven. Tijdschrift tot verdieping en vernieuwing van de Franciscaanse beweging in Nederland en Vlaanderen*, 95(5), 185-191.
- Stap voor stap in het spoor van de partituur. *Tijdschrift voor Geestelijk Leven*, 68(5), 27-35.
- De stille muziek van de Psalmen. *Speling*, 64(1), 74-80.
- Natuurspiritualiteit. *Speling*, 64(2), 8-15.
- Beeldloos, omwille van de liefde. *Speling*, 64(3), 88-93.
- Titus Brandsma, vriend en leidsman. *Speling*, 64(4), 23-29.
- Thuis komen als spirituele weg. In W. Dekkers, M. Becker & M. Pijnenburg (Eds.), *Een behouden thuiskomst. Idealen in de palliatieve zorgverlening* (Annalen van het Thijmgenootschap, vol. 100.1) (pp. 126-136). Nijmegen: Valkhof Pers, ISBN 9789056253615.

Vakpublicatie (boekdeel-hoofdstuk)

– Titus Brandsma (1881-1942). In A. Grün (Ed.), *Goed als u er bent. Indrukwekkende religieuze ervaringen - van Augustinus tot Bonhoeffer* (pp. 148-161). Kampen/Tielt: Ten Have/Lannoo, ISBN 9789059951921.

3.2 Bijbelse spiritualiteit

J.M. Bos

Project: Spirituality and Art

Omvang: 0,75 fte

(1) Elijah (0,55 fte)

Verricht onderzoek: op 30 maart is het proefschrift *Elijah looked and behold... Biblical Spirituality in Pictures* met succes verdedigd aan de Tilburg School of Theology.

Promotores waren prof. dr. P.C. Beentjes en prof.dr. A.J.A.C.M. Korte; co-promotor was dr. O.K. Zijlstra. Daarnaast is in dit onderzoeksjaar op Spirin een werkplaats ingericht voor dit onderzoek naar de spiritualiteit van Elia. Binnen deze werkplaats is studie verricht naar de receptie van de Eliaverhalen in enkele teksten en een aantal nieuwe afbeeldingen.

(2) Maria (0,1 fte)

Verricht onderzoek: in deze periode is op Spirin een werkruimte gecreëerd voor onderzoek naar de figuur van Maria. In deze werkruimte kan samengebracht worden wat binnen de verschillende studies en projecten binnen het Titus Brandsma Instituut rondom Maria naar voren komt. In het kader van 'spiritualiteit en beeld' is in deze periode een begin gemaakt met een studie naar de Maria-afbeeldingen van Albrecht Dürer.

(3) Psalmen (0,1 fte)

Verricht onderzoek: in dit jaar is studie verricht naar een zestal Psalmen met het oog op het geven van onderwijs en vormingsactiviteiten. Daarnaast is gewerkt aan de werkruimte voor Psalmstudie op Spirin.

In het nieuwe onderzoeksprogramma, vanaf 2013, wordt het project voortgezet

Wetenschappelijke publicatie (boek)

– *Elijah looked and behold.... Biblical spirituality in pictures* (SiS Supplements, vol. 23) (316 pp.). Leuven: Peeters, ISBN 9789042926431.

Vakpublicatie (artikel)

– Uit ons kunstbezit. *Achter de Karmel*, 24(5), 13-14.

– Zien en tot leven komen. Een ontmoeting met Elia. *Speling*, 64(3), 39-42.

C.J. Waaijman

Project: Spiritualiteit van de Psalmen

Omvang: 0,3 fte

Verricht onderzoek: in dit project werd onderzoek verricht naar Psalm 119. Over deze Psalm verscheen in het verslagjaar een boek. Binnen Spirin vervaardigde de onderzoeker een vertaling met uitleg van de bundel Psalmen 120-134, tevens voorzien van een inleiding.

In het nieuwe programma, vanaf 2013, wordt het onderzoek naar de Psalmen voortgezet.

Wetenschappelijke publicatie (boek)

– *Hoe streelt jouw zegging mijn gehemelte. De spiritualiteit van Psalm 119* (286 pp.).

Kampen: Ten Have, ISBN 9789025901776.

P.H.M. Welzen

Project: Spiritualiteit van het Nieuwe Testament

Omvang: 0,55 fte

Verricht onderzoek: de onderzoeker heeft een aantal artikelen gereed gemaakt voor publicatie.

Het betreft studies over de spiritualiteit van het Lucasevangelie, liefde in 1 Johannes, gerechtigheid in Mattheüs, onderscheiding der geesten in Marcus. Voorts heeft hij mede een congres over Bijbelse spiritualiteit in Malta georganiseerd. De werkzaamheden in het nieuwe programma, vanaf 2013, spitsen zich toe op de voorbereiding en publicatie van twee boeken, één over bijbelse spiritualiteit, één over methoden van het onderzoek naar bijbelse spiritualiteit.

Wetenschappelijke publicatie (artikel)

- Spiritualiteit in het Lucasevangelie: geschiedenis en bevrijding. *Acta Theologica*, 32(2), 299-320.
- Spiritualiteit in het Lucasevangelie: verscheidenheid en gemeenschap. *Acta Theologica*, 32(2), 321-341.

Vakpublicatie (artikel)

- Bevrijdende geschiedschrijving. *Schrift*, 44(6), 183-189.

Boekbespreking

- H. Ausloos/B. Lemmelijn, *The Book of Life. Biblical Answers to Existential Questions*. Leuven 2010. *Tijdschrift voor Theologie*, 52(1), 94.

3.3 Geschiedenis van de spiritualiteit**3.3.1 Mystieke teksten**

Relevant voor deze rubriek zijn ook enkele publicaties van W.Chr. Schneider, genoemd in rubriek 3.4 Moderne Devotie.

H.H. Blommestijn

Project: Processen van omvorming

Omvang: 0,4 fte

Verricht onderzoek: samen met J.A. Huls is gewerkt aan een handboek over processen van omvorming aan de hand van paradigmatische studies over individuele mystieke auteurs. Mystieke teksten zijn bijna altijd mystagogische handreikingen die de lezers helpen om tot bewustzijn te komen van het god-menselijk betrekkinggebeuren en om daar een taal voor te ontwikkelen. Dit project is qua tijdsduur uitgelopen. In 2012 is onderzoek verricht naar enkele hedendaagse spirituele autobiografieën.

De onderzoeker zal in het nieuwe programma meer tijd uittrekken voor ‘mystieke teksten’ met ingang van september 2013.

Wetenschappelijke publicatie (boekdeel-hoofdstuk)

- L'Épithalame [text edition]. In E. Hense & E. Kleuting (Eds.), *Die dunkle Stille. Das Epithalamium von Jean de Saint-Samson als spirituelles Dokumentationstheater* (Theologie der Spiritualität. Quellen und Studien, vol. 2) (pp. 59-114). Sankt Ottilien: EOS Verlag, ISBN 9783830675365 (eerder verschenen in: Jean de Saint-Samson, *Oeuvres complètes. Méditations et Soliloques*, 1. Roma/Paris 1993, 335-360).
- Michel de Certeau and the Mystical Discourse. Recollections of a Former Student. In I. M. K. Bocken (Ed.), *Spiritual Spaces. History and Mysticism in Michel de Certeau* (Studies in Spirituality Supplements, vol. 24) (pp. 173-175). Leuven: Peeters, ISBN 9789042927063

Vakpublicatie (lezing)

- *De Congregatie als toegang tot de bron van levend makend water. Uitgave bij gelegenheid van het 175-jarig jubileum van de Congregatie van de Liefde zusters v.d. H. Carolus Borromeus* (5 pp.). Maastricht: Onder de Bogen.

Vakpublicatie (artikel)

- Meegevoerd in Gods lichtende aanwezigheid. Jan Toorop. *Speling*, 64(3), 59-64.
- Religieuze tradities kunnen een heilige ruimte openen. *VPWinfo.nl*, 9(Special issue: Mijn ziel verlangt), 34-35.

Vakpublicatie (boekdeel-hoofdstuk)

- Regel van Augustinus. In *Augustinus. Het hart van zijn regel en Het hart als wezenskern van de mens. Twee lezingen* (Brochures Provinciaal OSA, vol. 19) (pp. 3-15). Utrecht: Provinciaal Nederlandse Provincie van de Orde der Augustijnen.

J.A. Huls

Project: Mystagogische processen van omvorming

Omvang: 0,8 fte

Verricht onderzoek: In het verslagjaar heeft de onderzoeker gewerkt op therapeutische basis. De werkzaamheden t.b.v. een handboek over processen van omvorming zijn qua tijdsduur uitgelopen, mede omdat consequent verder is gewerkt aan de analyse van teksten van Søren Kierkegaard. In 2013 zal van de hand van de onderzoeker een boek verschijnen met de analyse van een tekst van Kierkegaard over het lezen van de Bijbel (de eerste toespraak in Kierkegaards boekje *Tot zelfonderzoek, mijn tijdgenoten aanbevolen*). Daarnaast is een boek afgerond over Beatrijs van Nazareth, *The Minne Journey*, dat eveneens in 2013 verschijnt. Ook in het nieuwe programma, vanaf 2013, zullen de werkzaamheden zich toespitsen op de analyse van teksten van Kierkegaard.

Vakpublicatie (artikel)

- Het demonische in het muzikale. Kierkegaard over Mozarts Don Giovanni. *Speling*, 64(1), 90-95.
- Kierkegaard over de natuur als onze leermeester in het zwijgen. *Speling*, 64(2), 73-78.
- Kierkegaard over het eeuwig leven vóór de dood. *Speling*, 64(4), 64-69.

L.G. Swart, onderzoeker namens de Nederlandse Karmel

Project: De articulatie van de mystieke omvorming in het oeuvre van Jan van het Kruis.

Omvang: 0,2 fte

Verricht onderzoek: in het verslagjaar heeft de onderzoeker wegens andere werkzaamheden niet deelgenomen aan het onderzoeksprogramma.

3.3.2 Bronnen van de Karmelitaanse spiritualiteit

E.R.L. Tinambunan

Project: *Corpus Constitutionum Carmelitarum*

Omvang: 0,3 fte

Verricht onderzoek: gewerkt is aan de kritische editie van alle Karmelitaanse Constituties vanaf het begin in 1281 (de eerste Constituties) tot 1995 (de laatste Constituties). De uitgave zal uit vijf delen bestaan. De Constituties vormen de belangrijkste bron voor de (spiritualiteits)geschiedenis van de Karmelitaanse Orde. Het vooronderzoek werd vanaf 2008 tot medio 2010 in Rome verricht; medio 2010 is het project opgenomen binnen het onderzoeksprogramma 'Reframing spirituality and mysticism'. In 2011 is het eerste deel van het *Corpus Constitutionum Carmelitarum* uitgekomen, dat de periode 1281-1456 bestrijkt. Het project loopt tot 2015.

A.P.J. Jacobs, onderzoeker namens de Nederlandse Karmel

Project: Geschiedenis van de Orde van de broeders en zusters van Onze Lieve Vrouw van de berg Karmel (1795-2000) in Nederland

Omvang: 1,0 fte (tot 1 april 2012)

Verricht onderzoek: in 2012 is in dienst van de Nederlandse Karmel verder gewerkt aan het manuscript van het geplande boek. Tot 1 april 2012 werd de onderzoeker bij zijn werkzaamheden begeleid vanuit het Titus Brandsma Instituut.

Wetenschappelijke publicatie (artikel)

- De kerkelijke ambtstaal in Limburg in de lange 19e eeuw. *Publications de la Société Historique et Archéologique dans le Limbourg*, 147 (2011), 157-190.
- A Spiritual Powerhouse. The Dutch Carmelite Monastery in Blackburn (1956-1996). *Trajecta*, 21(2), 153-196.

Wetenschappelijke publicatie (boekdeel-hoofdstuk)

- Lemma: ‘Xanten’. In E. Klüeting, S. Panzer & A. Scholten (Eds.), *Monasticon Carmelitanum. Die Klöster des Karmelitenordens (O.Carm.) in Deutschland von den Anfängen bis zur Gegenwart* (pp. 945-949). Münster: Aschendorff Verlag, ISBN 9783402129548.

Populariserende publicatie (boek)

- *De basiliek van O.L. Vrouw van het H. Hart Sittard* (24 pp.). Regensburg: Schnell & Steiner.

Populariserende publicatie (artikel)

- Frans van de Laar, “artiste-sculpteur”. *De Maasgouw*, 131, 22.
- Het Mariaans Museum. *Achter de Karmel*, 24(3), 22-24.
- Het Boxmeerse noviciaat anno 1921. *Achter de Karmel*, 24(4), 14-16.

Boekbespreking

- Denise de Costa, *Wonen in een klooster. Clarissen, Theresiaantjes, gastarbeiders en kunstenaars* (red. Joke Melles-Aalberts et al. Zwolle 2010. *Noord Brabants Historisch Jaarboek*, 29, 201-203.

3.4 Moderne Devotie

Relevant voor deze rubriek zijn ook enkele publicaties van I.M.K. Bocken, genoemd in rubriek 3.5.1 Maatschappelijke spiritualiteit.

C.M.A. Caspers

Project: De strijdende en pelgrimerende kerk

Omvang: 0,675 fte

Verricht onderzoek:

- (1) Het onderzoek naar het feest van Allerheiligen, en de weerslag daarvan in geestelijke geschriften, meer in het bijzonder het werk van Thomas van Kempen, is in een kleinere omvang voortgezet. In 2013 zijn enkele publicaties voorzien.
- (2) Samen met P.J. Margry (Meertens Instituut, KNAW) wordt een diachronische Engelstalige studie vervaardigd over de Heilige Stede / Stille Omgang van Amsterdam, een bedevaart die een belangrijk stempel heeft gezet op de identiteit en spiritualiteit van Nederlandse katholieken. Ook dit deelonderzoek is verder voortgezet. In 2013 is een publicatie (boekhoofdstuk) voorzien.

(3) Samen met L. van Tongeren (UvT) is verder gewerkt aan een bundel over de betekenis van libri ordinarii als cultuurhistorische bron. Het aandeel van het Instituutsonderzoek gaat vooral over de weerspiegeling van de heilsgeschiedenis in het liturgisch jaar. De bundel zal uitkomen in de reeks *Liturgiewissenschaftliche Quellen und Forschungen*. De redactie is in 2012 voor het grootste gedeelte afgerond, publicatie is voorzien in 2013 bij uitgeverij Aschendorff in Münster.

Tevens zijn door de onderzoeker in 2012 enkele expert-meetings mede georganiseerd. In het nieuwe programma, vanaf 2013, vermindert de tijdsbesteding voor het onderzoek naar de Moderne Devotie aanzienlijk tot 2015. Het onderzoek blijft zich wel toespitsen op ‘de strijdende en pelgrimerende kerk’; daarnaast op de voorbereiding van een handboek over de Moderne Devotie.

Wetenschappelijke publicatie (boekdeel-hoofdstuk)

- Joy and Sorrow. The Meaning of the Blood of Christ in the Late Middle Ages. In C. Santing & J. Touber (Eds.), *Blood, Symbol, Liquid. Representations and Interpretations of Blood in the Late Middle Ages and Early Modern Period* (Groningen Studies in Cultural Change, vol. 44) (pp. 37-60). Leuven: Peeters, ISBN 9789042926127.
- Mysterium depopulatum. Understanding Late Medieval Worship and Piety with the Aid of Michel de Certeau. In I. M. K. Bocken (Ed.), *Spiritual Spaces. History and Mysticism in Michel de Certeau* (Studies in Spirituality Supplements, vol. 24) (pp. 45-58). Leuven: Peeters, ISBN 9789042927063.
- [met R. H. F. Hofman], Rudolph Th.M. van Dijk, Vrouwenbroeder en kenner van de Moderne Devotie. Enkele biografisch-bibliografische notities. In C. M. A. Caspers & R. H. F. Hofman (Eds.), *Rudolf van Dijk, Twaalf kapitels over ontstaan, bloei en doorwerking van de Moderne Devotie* (Middeleeuwse studies en bronnen, vol. 140) (pp. 9-16). Hilversum: Verloren, ISBN 9789087043148.
- De voorgeschiedenis. Kerkelijk en godsdienstig leven in de late middeleeuwen. In M. Gielis, L. Kenis, G. Marnef & K. Schelkens (Eds.), *In de stroom van de tijd. (4)50 jaar bisdom Antwerpen* (pp. 13-37). Leuven: Davidsfonds, ISBN 9789058268914.

Wetenschappelijke publicatie (boekredactie)

- Caspers, C. M. A., Hofman, R. H. F. (Eds.). *Rudolf van Dijk, Twaalf kapitels over ontstaan, bloei en doorwerking van de Moderne Devotie* (Middeleeuwse studies en bronnen, vol. 140) (536 pp.). Hilversum: Verloren, ISBN 9789087043148.

Vakpublicatie (boekdeel-hoofdstuk)

- Voorbijgaande eucharistische fascinatie. De Heilig-Bloedprocessie in Boxtel. In J. Jacobs, L. Winkeler & A. v. d. Zeijden (Eds.), *Aan plaatsen gehecht. Katholieke herinneringscultuur in Nederland* (pp. 77-90). Nijmegen: Valkhof Pers, ISBN 9789056253707.
- Grootste Nijmegenaar aller tijden. De Titus Brandsmakapel in Nijmegen. In J. Jacobs, L. Winkeler & A. v. d. Zeijden (Eds.), *Aan plaatsen gehecht. Katholieke herinneringscultuur in Nederland* (pp. 487-502). Nijmegen: Valkhof Pers, ISBN 9789056253707.
- Van heidense bomen naar heilige bomen. In W. Prins (Ed.), *De boom in natuur, cultuur en religie* (pp. 9-15). Alphen a/d Maas: Veerhuis, ISBN 9789071647000.

Boekbespreking

- Renilde Vervoort, "Vrouwen op den besem en dergelijck ghespoock". Pieter Bruegel en de traditie van hekserijvoorstellingen in de Nederlanden tussen 1450 en 1700. Nijmegen 2011. *Noordbrabants historisch jaarboek* 29, 225-227.

R.Th.M. van Dijk

Project: Encyclopedische benadering van de Moderne Devotie

Omvang: 0,4 fte

- (1) Het taalgebruik van de Moderne Devotie
- (2) De materiële cultuur van de Moderne Devotie
- (3) De Navolging van Christus

Verricht onderzoek: In verband met het herschrijven (c.q. vertalen), actualiseren en samenstellen van twaalf bijdragen tot de bundel *Twaalf kapitels over ontstaan, bloei en doorwerking van de Moderne Devotie* is er ten aanzien van bovenstaande deelprojecten geen voortgang te melden. Genoemd boek is in het verslagjaar uitgegeven bij Verloren te Hilversum. Het werd op 17 december 2012 gepresenteerd door prof. dr. J.R.T.M. Peters s.j., scheidend voorzitter van het Titus Brandsma Instituut, tijdens een speciale bijeenkomst in de zijzaal van de Refter (RU), waarin eerste exemplaren werden aangeboden (zie hierboven, onder *collatio*).

In het nieuwe programma, vanaf 2013, concentreert de onderzoeker zich op enkele woordstudies en de vervaardiging van een boek over Salome Sticken, een reguliere koorvrouw van de Congregatie van Windesheim.

Wetenschappelijke publicatie (boek)

- *Twaalf kapitels over ontstaan, bloei en doorwerking van de Moderne Devotie*. Onder redactie van Charles Caspers en Rijklof Hofman (Middelieuwe Studies en Bronnen, vol. 140) (536 pp.). Hilversum: Verloren, ISBN 9789087043148.

Wetenschappelijke publicatie (boekdeel-hoofdstuk)

- In het voetspoor van Bruno. Guigo I over het cartusiaanse eremietenideaal. In F. Hendrickx, T. Gaens & F. Timmermans (Eds.), *Amo te, sacer ordo Carthusiensis. Jan De Grauwe, passioné de l'Ordre des Chartreux* (Miscellanea Neerlandica, vol. 38; Studia Cartusiana, vol. 1) (pp. 429-447). Leuven: Peeters, ISBN 9789042926523.

Populariserende publicatie (artikel)

- Dankbaar gedenken (Sacramentsdag). *Kerugma*, 55 (2011-2012) (3), 46-52.

Boekbespreking

- Ludo J.R. Milis, Religion, culture, and mentalities in the medieval Low Countries. Selected essays (ed. by Jeroen Deploige et al.). Turnhout 2005. *Revue d'Histoire Ecclésiastique*, 107(nr. 1), 40.
- José van Aelst, Vruchten van de Passie. De laatmiddeleeuwse passieliteratuur verkend aan de hand van Suso's Honderd artikelen. Hilversum 2011. *Tijdschrift voor Geschiedenis*, 125, 264-266.

R.H.F. Hofman

Project: Opera Omnia van Geert Grote en de Devotio Moderna

Omvang: 0,6 fte

Verricht onderzoek: Gedurende het verslagjaar heeft de onderzoeker zijn werk aan het zg.

'Simoniedossier' (*Scripta contra simoniam et proprietatem*) van Geert Grote voortgezet.

Publicatie is voorzien voor de serie *Corpus Christianorum, Continuatio Mediaevalis* (Turnhout: Brepols), en zal naar verwachting in 2015 verschijnen. Op 30 november heeft hij tijdens een expert meeting ‘De Moderne Devotie in de ogen van de anderen’ een lezing uitgesproken onder de titel ‘De receptie van het gedachtegoed van de Moderne Devotie bij de Kruisbroeders’.

In het nieuwe onderzoeksprogramma zal de onderzoeker zich concentreren op de uitgave van *Gerardi Magni Opera omnia*, inclusief spin-off.

Wetenschappelijke publicatie (boekdeel-hoofdstuk)

- [met C. M. A. Caspers], Rudolph Th.M. van Dijk, Vrouwenbroeder en kenner van de Moderne Devotie. Enkele biografisch-bibliografische notities. In C. M. A. Caspers & R. H. F. Hofman (Eds.), *Rudolf van Dijk, Twaalf kapitels over ontstaan, bloei en doorwerking van de Moderne Devotie* (Middeleeuwse studies en bronnen, vol. 140) (pp. 9-16). Hilversum: Verloren, ISBN 9789087043148.

Wetenschappelijke publicatie (boekredactie)

- Caspers, C. M. A., Hofman, R. H. F. (Eds.). *Rudolf van Dijk, Twaalf kapitels over ontstaan, bloei en doorwerking van de Moderne Devotie* (Middeleeuwse studies en bronnen, vol. 140) (536 pp.). Hilversum: Verloren, ISBN 9789087043148.

Prof. Dr. Wolfgang Christian Schneider

Wetenschappelijke publicatie (artikel)

- [mede auteur] ‘Dass sie das Vater unser und den Glauben nicht recht sprächen’. Die Cusanus-Lehrtafel der Lambertikirche: eine Text-Icona. *Coincidentia*, 2(2) 367-402.
- Die Natur, der Pfeil und das Triadische. Neuplatonische Spuren in Hölderlins Gedicht ‘Wie wenn am Feiertage...’. *Coincidentia*, 3(1), 145-180.

Wetenschappelijke publicatie (boekdeel-hoofdstuk)

- Von den blinkenden Steinen bei Jan van Eyck. In Elena Filippi & Harald Schwaetzer (Eds.), *Spiegel der Seele. Reflexionen in Mystik und Malerei* (pp. 57-68). Münster: Aschendorff, ISBN: 978-3-402-15988-0.
- Reflection as an object of vision in the Ghent Altarpiece. In M. de Mey et al. (Eds.) *Vision and Material, Interaction between Art and Science in Jan van Eyck's Time*. Papers presented at the international conference held at the Palace of the Academies in Brussels, November 24-26, 2010, celebrating VLAC's double lustrum (pp. 167-179). Brussel: KVAB-Press.
- Der Sternenmantel bei Herrschern des Westens. Ein Beispiel der Aneignung des spätantiken Erbes von Byzanz im Hochmittelalter und seine geistigen Implikationen. in: *Knotenpunkt Byzanz. Wissensformen und kulturelle Wechselbeziehungen* (pp. 713-746). Köln: XXX.

Wetenschappelijke publicatie (boekredactie)

- W. Ch. Schneider & K. Zeyer (Eds.), *Zwischen Philosophie und Literatur (Coincidentia. Zeitschrift für europäische Geistesgeschichte 3(1), ISSN 1869-9782).*
- W. Ch. Schneider, I.M.K. Bocken & J Bernardy (Eds.), *Michel Foucault und Michel de Certeau. Diskursive Praktiken (Coincidentia. Zeitschrift für europäische Geistesgeschichte 3(2), ISSN 1869-9782).*

Boekbespreking

- Jürgen Petersohn, *Kaisertum und Rom in spätsalischer und staufischer Zeit. Romidee und Rompolitik von Heinrich V. bis Friedrich II.* (Monumenta Germaniae Historica Schriften 62). Hannover 2010. *Historische Zeitschrift* 294, 488-490.

3.5. Spiritualiteit in maatschappelijke contexten**3.5.1 Maatschappelijke spiritualiteit****I.M.K. Bocken**

Project: Theorievorming Maatschappelijke spiritualiteit

Omvang: 0,15 fte

Gezocht wordt naar categorieën die de vertaling van de christelijke spiritualiteitstraditie naar de laatmoderne samenleving mogelijk maken. Een belangrijke auteur in dit verband is Michel de Certeau. Zijn studie van de mystiek hangt nauw samen met zijn analyse van maatschappijkritische spiritualiteit vandaag de dag.

In het nieuwe programma zullen de werkzaamheden van de onderzoeker zich toespitsen op de ‘performativiteit van spiritualiteit en religieus leven’ en op de maatschappelijke impact van ‘contemplatio in actione’.

Wetenschappelijke publicatie (artikel)

- Paul van Ostaijen. Auf der Schwelle zum Unsagbaren. Das Gedicht Sous les ponts de Paris. *Coincidentia*, 3(1), 155-169.

Wetenschappelijke publicatie (boekdeel-hoofdstuk)

- Everyday Life as Divine Practice. Modernity and Transcendence in Michel de Certeau. In W. van der Merwe & W. Stoker (Eds.), *Looking Beyond. Shifting Views on Transcendence in Theology, Philosophy, Art and Politics* (pp. 223-240). Amsterdam: Rodopi, ISBN 9789042034730.
- Die Kreativität des Grundes ohne Grund. Das Nichtandere des Nicolaus Cusanus und der Versuch einer pragmatischen Metaphysik in der Renaissance. In J. Nida-Rümelin & E. Özman (Eds.), *Welt der Gründe* (Deutsches Jahrbuch Philosophie, vol. 4) (pp. 751-762). Hamburg: Felix Meiner Verlag, ISBN 9783787322695.
- Nomad and Layman: Spiritual Spaces in Modernity – Mysticism and Everyday Life in Michel de Certeau. In I. Bocken (Ed.), *Spiritual Spaces. History and Mysticism in Michel de Certeau* (Studies in Spirituality Supplements, vol. 24) (pp. 111-125). Leuven: Peeters, ISBN 9789042927063.
- Performative Vision. Jan Van Eyck, Nicholas of Cusa and the Devotio Moderna. In G. Jaritz (Ed.), *Ritual, Images, and Daily Life. The Medieval Perspective* (pp. 128-140). Berlin: LIT Verlag, ISBN 9783643901132.
- The Viewers in the Ghent Altar Piece. In M. De Mey, C. Stroo & M. Martens (Eds.), *Vision and Material. Interaction Between Art and Science in Jan Van Eyck's Time* (pp. 118-131). Brussel: Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten, ISBN 9789065691057.
- Visions of Reform. Lay Piety as a Form of Thinking in Nicholas of Cusa. In D. Z. Flanagin & C. M. Bellito (Eds.), *Reassessing Reform. A Historical Investigation into Church Renewal* (pp. 214-232). Washington: Catholic University Press, ISBN 9780813219998.

Wetenschappelijke publicatie (boekredactie)

- Bocken, I. M. K. (Ed.). *Spiritual Spaces. History and Mysticism in Michel de Certeau* (Studies in Spirituality Supplements, vol. 24) (178 pp.). Leuven: Peeters, ISBN 9789042927063.
- I.M.K. Bocken, W. Ch. Schneider & J Bernardy (Eds.), *Michel Foucault und Michel de Certeau. Diskursive Praktiken* (Coincidentia Zeitschrift für europäische Geistesgeschichte 3(2), ISSN 1869-9782). Vol. 3,2 (2012):

Vakpublicatie (artikel)

- De actualiteit van Jacques Maritain. *Christen Democratische Verkenningen*, 32(4), 147-153.
- Mystiek en kritiek. Michel de Certeau en de spiritualiteit van het alledaagse. *Filosofie*, 126(22/2), 35-40.

F.A. Maas

Project: Maatschappelijke spiritualiteit

Omvang: 0,01 fte

Verricht onderzoek: de bijdrage aan dit project bleef in 2012 beperkt tot deelname aan de werkgroep met het oog op de voortzetting van het project.

Vakpublicatie (artikel)

- Op zoek naar seculiere vindplaatsen van religie. *Tijdschrift voor Geestelijk Leven*, 68(3), 5-13.
- Terugkijkend naar Religie Incognito. *Tijdschrift voor Geestelijk Leven*, 68(3), 89-94.
- Weids en afgebakend. Spiegeling in een landschap. *Speling*, 64(2), 22-29.
- Simone Weil – Grenzeloos eigenzinnig en radicaal. *Speling*, 64(4), 37-43.

H.H. Blommestijn

Project: Maatschappelijke spiritualiteit

Omvang: 0,05 fte

Voortgang onderzoek: de bijdrage aan dit project bleef in 2012 beperkt tot deelname aan de werkgroep met het oog op de voortzetting van het project.

C.J. Waaijman

Project: Maatschappelijke spiritualiteit

Omvang: 0,05 fte

Verricht onderzoek: op basis van het grondslagenonderzoek werd de reflectieve exploratie van het begrip ziel in de sectoren onderwijs, zorg en werk verder ontwikkeld.

In het nieuwe programma, vanaf 2013, zal, in samenhang met het grondslagenonderzoek, de aandacht uitgaan naar 'performativiteit van spiritualiteit en religieus leven'.

C.M.A. Caspers

Project: Liefde en barmhartigheid in religieuze en seculiere context.

Omvang: 0,125 fte

Verricht onderzoek: Enkele hoofdstukken van dit boek over het charisma van een congregatie van vrouwelijke religieuzen waren reeds in 2011 geschreven; begin 2012 is het manuscript voltooid met een hoofdstuk over de interactie tussen 'innigheid' en 'maatschappelijke spiritualiteit'. In mei 2013 zal het boek worden gepresenteerd, bij gelegenheid van het algemeen kapittel van de congregatie.

In het nieuwe onderzoekprogramma, vanaf 2013, zal verder onderzoek worden verricht (0,5 fte), naar de medestichteres van de Congregatie van de Dochters van Maria en Joseph.

3.5.2 Spiritualiteit van het religieus leven

P.J.M. Humblet

Project: De spiritualiteit van het religieus leven

Omvang: 0,8 fte (het betreft een samenwerkingsproject tussen de KNR en het Titus Brandsma Instituut, waarvan 0,5 fte ten laste van KNR en 0,3 fte ten laste van het instituut).

Verricht onderzoek: In 2012 is verder gewerkt aan het formuleren van de uitgangspunten en de werkwijze van het *Huis van de Roeping*, als instrument voor de begeleiding van personen met vragen rond hun roeping. Vorderingen werden vooral gemaakt bij het opbouwen van (1) netwerken van begeleiders en vormingsverantwoordelijken en (2) een netwerk van relaties met religieuze instituten die groepen een plek willen en kunnen bieden. In het verslagjaar is nauw samengewerkt met Esther van de Vate o.carm., die sinds 1 januari 2011 voor drie jaren als projectmedewerkster Toekomst van Religieus Leven dit project mee ondersteunt. Participerend onderzoek, begeleiding van zoekenden en beleidsontwikkeling zijn in dit verband nauw verweven. Binnen Spirin is, onder de titel ‘Project Religieus Leven’, gewerkt aan de verdere uitbouw van het exploratiekader.

Naast – en verweven met – het bovenstaande werd gewerkt aan beleidsontwikkeling t.a.v. preventie van seksueel misbruik.

Intern rapport

– P.J.M. Humblet & E.J. van de Vate (2012). *Eerste inventarisatie en analyse van reacties op aanbeveling B van de Commissie Deetman*. Den Bosch: Konferentie Nederlandse Religieuzen.

A.W.J. de Keyzer

Project: Participatio actiosa / De spiritualiteit van Bachs Matthäus-Passion

Omvang: 0,2 fte

Verricht onderzoek: De Matthäus-Passion van Johann Sebastian Bach behoort tot de belangrijkste religieus-muzikale scheppingen van onze geschiedenis. Het lijdensverhaal wordt door tekstdichter en componist op 27 momenten onderbroken om de hoorder de mogelijkheid te bieden zich via recitatief, aria en koraal de voorafgaande Schrifttekst toe te eigenen. Deze toe-eigening kunnen we vanuit spiritueel perspectief beschouwen als een mystagogisch proces. Beoogde output: een boek waarvan het manuscript in 2013 gereed is.

4 Promotieonderzoek

4.1 Promoties in 2012

H.H. Blommestijn

- Lid manuscriptcommissie H. Ransijn, Op zoek naar grazige weiden. Een semiotisch onderzoek naar de motivatie van deelnemers aan activiteiten van bezinningscentra (Tilburg University, 26 oktober)

C.J. Waaijman

- Lid manuscriptcommissie J.-M. Bos, Elijah looked and behold.... Biblical spirituality in pictures (Tilburg University, 30 maart)

4.2 Begeleiding promotieonderzoek

Medewerkers van het Titus Brandsma Instituut begeleiden een aantal promotieonderzoeken in uitvoering. Per 31 december 2012 gaat het om:

- Beusichem, Mariska van, *Thérèse van Lisieux als mystagoge*. Begeleiders: dr. J.A. Huls en prof. dr. C.J. Waaijman
- Dool, Eelco van den, *Spiritual Dynamics in Social Innovation*. Begeleiders: prof. dr. F.A. Maas en prof. dr. M. Verkerk (TU Eindhoven)
- Etminan, Erika Helene, *Spiritualiteit en ervaringen in het management*. Begeleider: prof. dr. F.A. Maas
- Fotescu–Tauwinkler, Carmen, *Monastic Work of Athanasios Abū Ghālib. Text edition and Commentary*. Begeleiders: prof.dr. H. Teule en dr. J.A. Huls
- Kruip, Marjolein, *Kunst, devotie en reizen. Materiële getuigenissen van geografische netwerken in laatmiddeleeuws Europa*. Begeleiders: prof.dr. A.M. Koldeweij en dr. C.M.A. Caspers
- Pol-Struik, Louisa van der, *Mystiek van Meister Eckhart in poëzie en poëtica van C.O. Jellema*. Begeleiders: prof. dr. F.A. Maas en prof. dr. S. Levie (Letteren RU)
- Polet, Noela, *Brieven van Adelaïde de Cicé*. Begeleiders: prof. dr. F.A. Maas en dr. C.M.A. Caspers
- Schoenmakers, Johan, *The Practice of Liturgical Ritual in the Imperial Abbey Thorn circa 1600*. Begeleiders: dr. L. van Tongeren (UvT) en dr. C.M.A. Caspers
- Sommers, M.J.P., *A Hermeneutical Narrative Research in the Mystagogical Process of the Book of Privy Counseling*. Begeleiders: prof. dr. A. van den Hoogen en prof. dr. H.H. Blommestijn
- Suparyanto, Petrus, *Javanese Mysticism of Bima Suci in the Serat Dewa Ruci. A Comparison with Christian Tradition on Spiritual Growth*. Begeleiders: prof. dr. H. Blommestijn en dr. C.M.A. Caspers
- Vate, Esther van der, *Oratieve dynamiek in een traktaat van Maria Petyt*. Begeleiders: prof. dr. F.A. Maas en dr. E. Hense.

4.3 Overige begeleiding

- Begeleiding van A.P.J. Jacobs bij diens ‘historisch onderzoek naar de Nederlandse provincie van de Orde van de broeders en zusters van Onze Lieve Vrouw van de berg Karmel’ door dr. C.M.A. Caspers en drs. J.J.T.M. Thuis, tot 1 april 2012.
- Begeleiding van Judith Kessler bij de voorbereiding van een onderzoeksaanvraag voor een VENI- project bij NWO door dr. C.M.A. Caspers en prof. dr. D. Müller (RU Nijmegen).

5 Deelname aan congressen e.d.

In deze rubriek gaat het om congressen op academisch niveau. Vermeld wordt niet alleen wanneer een staflid een voordracht heeft gehouden of bij de organisatie van een congres betrokken is geweest, maar ook wanneer hij of zij op andere wijze actief aan een congres heeft deelgenomen.

Blommestijn, H.H.

- Deelname aan Expert Meeting Wild Mystics. Michel de Certeau, Beek-Ubbergen. 28-29 september, Titus Brandsma Instituut.
- Deelname aan Congres Maria Petyt. 11-12 oktober, Radboud Universiteit Nijmegen.

Bos, J.M.

- Discernment in 1 Kings 19. Lezing voor The Spirit and discernment in Hebrew and Christian Scriptures, 25 mei, Malta, Lunzjata Retreat Centre.

I.M.K. Bocken

- Das Spiel der Namen – De ludo globi. 31 maart, Internationale Tagung ‘Namen des Namenlosen. Die Jagden des Nikolaus von Kues nach dem Namenlosen’, Kueser Akademie für Europäische Geistesgeschichte, Bernkastel-Kues.
- Menschliche Praxis als Sehen Gottes – Nicolaus Cusanus und die Bedeutung des Laien in der frühen Neuzeit. Wenen 2 mei, Katholische Akademiker/innen Verband der Erzdiözese Wien.
- Konkrete Universalität – die performative Wahrheit der Konjekturen bei Nicolaus Cusanus. Freudenstadt 13 oktober, Internationale Tagung der Jungcusaner organisiert von der Eberhards-Karl Universität Tübingen.

C.M.A. Caspers

- Als door een donkere spiegel. Thomas van Kempen over de eucharistie. Lezing Studiedag Eucharistie; Breda. 15 maart, KNR.
- De vele invalshoeken van het Moderne Devotie onderzoek. Lezing Expert-meeting Moderne Devotie: verspreiding, receptie en nieuwe wegen van onderzoek; Nijmegen 18 maart, Radboud Universiteit, onderzoeksprogramma Culture, Religion and Memory.
- Dreifaltigkeitssonntag und Fronleichnam. Lezing congres Politische Weissagungen im Mittelalter; Erlangen 18 mei, Friedrich-Alexander Universität
- Innerlijkheid en maatschappelijke spiritualiteit. Lezing themadag Moderne Devotie en gemeenschap; Zwolle 2 juni, Stad Zwolle.
- The tres banni and the fourth. Lezing congres Sacramentum magnum; Praag 14 juni, Internationale Gesellschaft für Theologische Mediävistik.
- Mystics and feigned Saints. Lezing expert-meeting Wild Mystics, Michel de Certeau; Beek-Ubbergen 28 september, Titus Brandsma Instituut.
- Pierre d’Ailly, bisschop van Kamerijk (1397-1411) en de Moderne Devotie. Lezing expert-meeting ‘In de ogen van de anderen. De Moderne Devotie in Duitsland en de Nederlanden, beïnvloeding en toe-eigening’; Nijmegen 30 november, Radboud Universiteit, onderzoeksprogramma Culture, Religion and Memory / Titus Brandsma Instituut.

R.Th.M. van Dijk

- Titus Brandsma en zijn betekenis voor de exploratie van de Moderne Devotie. Referaat bij gelegenheid van de presentatie van het boek ‘Twaalf kapitels over ontstaan, bloei en doorwerking van de Moderne Devotie’. 17 december, Radboud Universiteit Nijmegen.

R.H.F. Hofman

- De receptie van het gedachtegoed van de Moderne Devotie bij de Kruisbroeders. Lezing bij expert-meeting ‘In de ogen van de anderen. De Moderne Devotie in Duitsland en de Nederlanden, beïnvloeding en toe-eigening’. 30 november, Radboud Universiteit Nijmegen.

C.J. Waaijman

- Discernment. A compass on the high sea of spirituality. Lezing bij The Spirit and Discernment in the Hebrew and Christian Scriptures. An International Biblical Seminar. 24 mei, Institute of Carmelite Spirituality, Mdina (Malta).
- Discernment. An introduction. Lezing bij The Spirit and Discernment in the Hebrew and Christian Scriptures. An International Biblical Seminar. 25 mei, Lunnjata, Rabat (Malta).

P.H.M. Welzen

- Organisatie (samen met Pieter de Villiers en Charlò Camilleri) van The Spirit and Discernment in the Hebrew and Christian Scriptures. An International Biblical Seminar. 25-27 mei, Lunnjata, Rabat (Malta).
- A Hermeneutic of Justice. Justice as Discernment in Matthew. Lezing voor The Spirit and Discernment in the Hebrew and Christian Scriptures. An International Biblical Seminar. 25-27 mei, Lunnjata, Rabat (Malta).
- Spirituality in The Gospel of Luke. Public Lecture. 28 mei, Institute of Carmelite Spirituality, Mdina (Malta).

6 Wetenschappelijke functies, vormen van samenwerking en redactielidmaatschappen

Medewerkers van het instituut vervullen de volgende wetenschappelijke functies en maken deel uit van de volgende samenwerkingsverbanden en redacties:

H.H. Blommestijn

- Gasthoogleraar Mystieke Theologie van het Instituut voor Psychologie van de Universiteit Gregoriana te Rome
- Lid (vice-voorzitter) Personeelsvertegenwoordiging (PVT) van het Titus Brandsma Instituut (tot december 2012)
- Lid Nederlandse Onderzoekschool voor Theologie en Religiewetenschap (NOSTER)
- Onderzoeker Onderzoekschool Mediëvistiek (discipline Godgeleerdheid)
- Lid Institutum Carmelitanum Rome
- Lid van de onderzoeksgroep Respire (gezondheidszorg en spiritualiteit)
- Research Associate van de Universiteit van die Vrijstaat (Zuid-Afrika)
- Redactielid *Studies in Spirituality*
- Redactielid *Spiritus*
- Redactielid van de serie *Mystieke teksten en thema's*
- Redactielid van de serie *Fiery Arrow / Flèche de Feu*

I.M.K. Bocken

- Korrespondierendes Mitglied Institut für Philosophie der Universität Hildesheim
- Secretaris Cusanus Studie Centrum
- Voorzitter Kierkegaard Werkgroep Antwerpen
- Redactielid *Coincidentia. Zeitschrift für europäische Geistesgeschichte*
- Redactielid *Studies in Spirituality*

J.M. Bos

- Lid algemeen bestuur van de Nederlandse Karmelprovincie

C.M.A. Caspers

- Docent Kerkgeschiedenis Priester- en Diakenopleiding Bovendonk
- Lid Nederlandse Onderzoekschool voor Theologie en Religiewetenschap (NOSTER)
- Bestuurslid (secretaris) Stichting Aartsbisschoppelijk Museum
- Bestuurslid (penningmeester) Archief voor de Geschiedenis van de Katholieke Kerk in Nederland
- Onderzoeker Onderzoekschool Mediëvistiek (discipline Godgeleerdheid)
- Lid Internationale Gesellschaft für theologische Mediävistik
- Lid Contactgroep voor sociaal-economische en institutioneel-juridische geschiedenis van geestelijke en kerkelijke instellingen in de Nederlanden in de Middeleeuwen
- Lid Commissie Overleg Instituten van de Konferentie Nederlandse Religieuzen
- Lid Société Internationale d'Ethnologie et de Folklore (SIEF)
- Voorzitter universitair overlegorgaan 'platform Moderne Devotie'
- Lid Genootschap voor liturgiestudie
- Lid Maatschappij der Nederlandse Letterkunde
- Redactielid *Trajecta. Religion, Culture and Society in the Low Countries*

- Redactielid *Noordbrabants Historisch Jaarboek*
- Eindredacteur *Collatie. Halfjaarlijks informatieblad over de ‘Moderne Devotie’*
- Redactielid *Bedevoertplaatsen in Nederland* (website Meertens Instituut, KNAW)

R.Th.M. van Dijk

- Lid Onderzoekschool Mediëvistiek
 - Lid codicologengenootschap Het Draakje
 - Wetenschappelijk secretaris Nederlands Carmelitaans Instituut (Boxmeer)
 - Lid Beirat zum Vorstand des Thomas-Vereins te Kempen
 - Lid Maatschappij der Nederlandse Letterkunde
 - Lid Zuid-Nederlandse Maatschappij voor Taal- en Letterkunde en Geschiedenis
 - Lid Commissie Overleg Instituten van de Konferentie Nederlandse Religieuzen
 - Lid Comité van aanbeveling Titus Brandsma Museum, Bolsward
 - Lid Comité van aanbeveling Stichting Klooster Sibculo, Sibculo/Hardenberg
 - Adviserend lid van vzw Cartusiana (België)
 - Wetenschappelijk adviseur redactie van *Analecta Cartusiana 250. Studia Cartusiana in Provincia Teutonica*
 - Voorzitter Stichting Kring Soeterbeeck
 - Voorzitter Stichting Ontvangen, ten behoeve van de Werkgroep Kloosterspiritualiteit
- Redactielid *Collatie. Halfjaarlijks informatieblad over de ‘Moderne Devotie’*
 - Redactielid Reeks *Pareltjes van Nederlandse en Rijnlandse mystiek* (Peeters, Leuven)
 - Lid redactieraad *Gerardi Magni Opera omnia*
 - Eindredacteur van de reeks *Karmelitaanse Vorming*

R.H.F. Hofman

- Lid Studienkreis Geschichte der Sprachwissenschaft
 - Onderzoeker Onderzoekschool Mediëvistiek (discipline Godgeleerdheid).
 - Lid Maatschappij der Nederlandse Letterkunde
 - Lid Contactgroep voor sociaal-economische en institutioneel-juridische geschiedenis van geestelijke en kerkelijke instellingen in de Nederlanden in de Middeleeuwen
 - Conservator Brandsma Collectie
- Member of the Authenticating Panel of the Royal Irish Academy and Irish Biblical – Association’s joint project for the edition of Medieval Celtic-Latin biblical and related texts in the *Corpus Christianorum* series
 - Hoofd Project *Gerardi Magni Opera omnia*
 - Secretaris Redactieraad *Gerardi Magni Opera Omnia*

J.A. Huls

- Bestuurslid Institutum Carmelitanum
 - Research Associate van de Universiteit van die Vrijstaat (Zuid-Afrika)
 - Gasthoogleraar Mystieke Theologie van het Instituut voor Psychologie van de Universiteit Gregoriana te Rome
- Redactielid van de serie *Fiery Arrow / Flèche de Feu*
 - Redactielid van de serie *Voetsporen*

P.J.M. Humblet

- Lidmaatschap Interdiocesaan Roepingen Overleg (IRO)

- Studie- en ambtelijk secretaris van de Commissie ‘Roepen tot Religieus Leven’ van de Konferentie Nederlandse Religieuzen
- Coördinator Huis van de Roeping
- Redactielid website KNR

A.P.J. Jacobs, onderzoeker namens de Nederlandse Karmel

- Hoofdbestuur lid van het Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap (LGOG, gevestigd te Maastricht)
- Voorzitter van de Commissie Kerkgeschiedenis van LGOG
- Wissenschaftlicher Beirat van de Geschichtsverein für das Bistum Aachen

A.W.J. de Keyzer

- Stafmedewerker bij de Sociëteit van de zusters van JMJ in Den Bosch

F.A. Maas

- Emeritus Hoogleraar Spiritualiteit (Geschiedenis en grondslagen van de spiritualiteit) aan de Faculteiten der Theologie en der Religiewetenschappen van de Radboud Universiteit Nijmegen
- Lid Nederlandse Onderzoekschool voor Theologie en Religiewetenschap (NOSTER)
- Lid Werkgenootschap Katholieke Theologen Nederland (WKTN)
- Lid Europäischer Verein Katholischer Theologen (EVKT)
- Universitair contactpersoon voor de Stichting Edward Schillebeeckx (SES)
- Lid Werkgroep Uitgave Werken Edward Schillebeeckx (Engels)
- Lid Thijmgenootschap

- Redacteur van *Speling*
- Redacteur van *Tijdschrift voor Geestelijk Leven*
- Redacteur *Studies in Spirituality*

G.H.M. Mertens

- Voorzitter Personeelsvertegenwoordiging (PVT) van het Titus Brandsma Instituut (tot december 2012)
- Lid Registratiecommissie Gaandeweg, Vereniging van geestelijk begeleiders in België en Nederland

- Redactielid *Zin in Zorg. Tijdschrift van Reliëf over zorg, ethiek en levensbeschouwing*
- Redactielid van de reeks *Voetsporen*

L.G. Swart

- Redactiesecretaris/eindredacteur van *Speling*

E.R.L. Tinambunan

- Docent STFT Widya Sasana, Malang, Indonesia
- Bibilothecaris STFT Widya Sasana, Malang, Indonesia

- Redacteur van *Carmelus*

C.J. Waaijman

- Emeritus Hoogleraar Spiritualiteit (Geschiedenis en grondslagen van de spiritualiteit) aan de Faculteiten der Theologie en der Religiewetenschappen van de Radboud Universiteit Nijmegen
- Lid Arbeitsgemeinschaft Spiritualität
- Voorzitter van de Advisory Board van het Institute of Spirituality in Asia
- Research Associate van de Universiteit van die Vrijstaat (Bloemfontein, Zuid-Afrika)
- Lid Institutum Carmelitanum
- Honorary president of the South Africa Association for Spirituality (Spirasa)
- Lid van de onderzoeksgroep Respire (gezondheidszorg en spiritualiteit)
- Lid van de studiegroep Laienspiritualität van de Katholische Akademie te Schwerte
- Vice-voorzitter Raad van Toezicht Stichting Carmelcollege
- Lid algemeen bestuur van de Nederlandse Karmelprovincie
- Lid raad van advies van het lectoraat Zorg & Spiritualiteit van de Hogeschool Zwolle

- Redactielid *Studies in Spirituality*
- Redactielid *Speling*
- Redactielid van de serie *Mystieke teksten en thema's*
- Redactielid *Encyclopedia for Spirituality*
- Mede-uitgever *Felderkundungen Laienspiritualität*

P.H.M. Welzen

- Lid Institutum Carmelitanum Rome
- Research Associate van de Universiteit van die Vrijstaat, Bloemfontein (Zuid-Afrika)
- Lid Bijbels Werkgenootschap St. Hiëronymus
- Lid Lukaswerkplaats
- Lid van Bibliodrama, werkgroep voor opleiding en spiritualiteit
- Lid van Studiosorum Novi Testamenti Conventus

VORMING EN ONDERWIJS

1 Onderwijsactiviteiten in 2012, inleiding

In het verslagjaar werd het onderwijsaanbod van het Titus Brandsma Instituut uitgebreid met een vervolgcursus 'In gesprek over de geestelijke weg'. Zoals in het voorwoord van dit jaarverslag reeds opgemerkt, zijn het onderwijs en het onderzoek van het instituut nauw met elkaar verweven. Een belangrijke taak waarvoor de staf in de komende jaren staat, is de verdere onderlinge afstemming van onderwijs/vorming en onderzoek. Daarnaast dienen bestaande en toekomstige cursussen ieder een duidelijk profiel te hebben, elkaar wel flankerend en aanvullend, maar niet overlappend.

2 Colleges in curricula Wetenschappelijk Onderwijs, Hoger Beroepsonderwijs, postdoctoraal onderwijs

N.B. In deze rubriek wordt alleen het onderwijs vermeld dat medewerkers van het instituut namens of als representant van het instituut hebben gegeven, dus niet het onderwijs dat zij in een dienstbetrekking bij een andere werkgever hebben verzorgd. Het reguliere onderwijs dat I.M.K. Bocken aan de Faculteit der Filosofie, Theologie en Religiewetenschappen van de RU heeft verzorgd, wordt hieronder niet vermeld.

H.H. Blommestijn

Seminars

- Mystagogie. 1-3 december, Institut Karol Wojtyla (Université de Toulouse), Paris.
- Het Mystieke proces. 7-10 december, Instituut van Psychologie Universiteit Gregoriana, Rome.

C.M.A. Caspers

Colleges

- Geschiedenis van de Jonge Kerk. Eerste semester 2012-2013, Priester- en diakenopleiding Bovendonk.

C.J. Waaijman

Colleges

- Advanced study in spirituality as academic discipline. 22-25 april, University of the Free State, Bloemfontein (Zuid-Afrika).

3 School voor Spiritualiteit

De School voor Spiritualiteit daagt studenten uit om de geestelijke weg bij henzelf en anderen te herkennen en er taal voor te vinden. Aan het eind van hun studie zijn zij in staat anderen te assisteren bij het volgen van hun geestelijke weg.

In totaal waren er in 2012 dertig studenten die aan de School de opleiding Geestelijke Begeleiding volgden. Zeven van hen waren al in 2009 met de opleiding gestart. Op 25 september ontvingen twee studenten van dit zevental hun diploma. De overige vijf waren eind 2012 in de afrondende fase van hun opleiding, waarin ze stage liepen en aan hun scriptie werkten.

De studenten die in 2011 zijn begonnen, hadden in september 2012 een vol jaar achter de rug met colleges en een middagprogramma. Tijdens het ochtendprogramma werd de groep versterkt met de studenten van de opleiding Geestelijke Begeleiding vanuit de Protestantse Kerk Nederland. Ook een wisselende groep van gemiddeld zes toehoorders schoof aan bij het ochtendprogramma. In totaal waren er daarmee gemiddeld vijftig volgers van de colleges in de voormiddag. Het middagprogramma, dat alleen open staat voor de studenten van de eigen opleiding van de School, werd in twee kleinere groepen van ongeveer twaalf studenten verzorgd. De studenten die naast het gezamenlijk programma ook nog een individueel programma volgden, startten allemaal met hun leerbegeleiding. Een enkeling startte al met de supervisiegesprekken.

De feestelijke diplomauitreiking aan de studenten van de School op 25 september gebeurde samen met de diploma uitreiking aan zes studenten van de genoemde opleiding die vanuit de Protestantse Kerk Nederland werd verzorgd. Te meer omdat de studenten van beide opleidingen ook samen het ochtendprogramma van de School volgen, is deze gezamenlijke diplomauitreiking een traditie geworden. Uit de presentaties van de studenten bij hun afstuderen kwam duidelijk naar voren dat ieder van hen een heel eigen, uniek traject had afgelegd naar een nieuwe identiteit als geestelijk begeleider. De afgestudeerden keken terug op een intensieve, maar vooral zeer vruchtbare studieperiode, die veel meer dan alleen kennis had gebracht in hun leven.

Door de School zijn in 2012 twee expert-meetings georganiseerd voor studenten, oud-studenten en andere geïnteresseerden (resp. op 16 maart en op 16 november). Voor een impressie daarvan, zie het publieksverslag: *Verslag 2012 – Titus Brandsma Instituut*.

Blok 3 (cyclus 2011-2013)

- F.A. Maas. Mystieke tekstlezing: Simone Weil
- I.M.K. Bocken. Thematiek: Spiritualiteit in maatschappelijke contexten
- H.H. Blommestijn, R. van Dinther, G.H.M. Mertens, J. Scholte. Middagpracticum: Context als mystagoog

Blok 4 (cyclus 2011-2013)

- K. Pansters. Mystieke tekstlezing: Franciscus van Assisi (namens het Franciscaans Studiecentrum)
- P.H.M. Welzen. Thematiek: Schriftlezing als mystagogische bewustwording
- H.H. Blommestijn, R. van Dinther, G.H.M. Mertens, J. Scholte. Middagpracticum: De Schrift als mystagoog

Blok 5 (cyclus 2011-2013)

- P. Westerman. Mystieke tekstlezing: Jan van Ruusbroec (namens de paters maristen in Nederland)
- H.H. Blommestijn. Thematiek: Het omvormingsproces
- H.H. Blommestijn, R. van Dinther, G.H.M. Mertens, J. Scholte. Middagpracticum: Het gesprek met God

Blok 6 (cyclus 2011-2013)

- J.M. Bos. Mystieke tekstlezing: Elia
- C.J. Waaijman. Thematiek: Onderscheiding der geesten
- H.H. Blommestijn, R. van Dinther, G.H.M. Mertens, J. Scholte. Middagpracticum: Omvormingsproces: onderscheiding

4 In gesprek over de geestelijke weg

Het cursus aanbod van ‘In gesprek over de geestelijke weg’ bestaat uit een basiscursus en een vervolgcursus.

De basiscursus bestaat uit twee modulen van acht bijeenkomsten. De structuur van de cursus is als volgt:

Inleiding – pauze – gesprek van 1,5 uur (tijden: van 16.30-20.00 uur)

De thematieken van de inleidingen zijn voor beide modulen:

- De glans van het gewone
- Het goddelijke in kunst en cultuur
- Tot in de kern geraakt
- De Schrift leest jou
- Crisis als kans
- Groeien naar je eigenste zelf
- Geloof en geluk
- In een wijder verband.

De invulling van deze thematieken evenals de inleiders wisselen. Bij elk gesprek zijn steeds twee begeleiders aanwezig. Vaste begeleiders in het cursusjaar 2012-2013: V. Hols en C. van Baal. In september 2012 zijn elf cursisten met de basiscursus begonnen. Er is een wisselende groep van inleiders, onder hen in 2012: H. Blommestijn, J.M Bos en L. Teubner.

De vervolgcursus, waarmee in september 2012 voor de eerste keer werd begonnen, bestaat eveneens uit twee modulen, de structuur is gelijk aan die van de basiscursus, zij het met een inleiding die korter is (deze groep begint een half uur later, van 17.00-20.00 uur)

De twee modulen zijn als volgt ingedeeld:

- 6 x een inleiding vanuit de Psalmen, steeds door dezelfde inleider.
- 6 x een inleiding vanuit een Mystieke tekst, steeds door dezelfde inleider.

Ook hier zijn bij het gesprek steeds twee begeleiders aanwezig. Vaste begeleider in het cursusjaar was H. Blommestijn; medebegeleiders waren L. Teubner en S. van Driel. In 2012-2013 zijn acht cursisten met de vervolgcursus begonnen.

5 Overig cursus- en vormingswerk

H.H. Blommestijn

Cursussen

- Spirituality and Management, 24-26 februari, Mdina Malta, Carmelite Institute of Spirituality.
- *Flèche de Feu* de Nicolas le Français, 16-28 juli, Cameroun, Carmes de Yaounde.

Inleidingen

- Maria Petyt. Karmelitesen, 12 januari, 28 april, 7 juli, Zenderen.
- Julian of Norwich (beziingsdag), 10 maart, Vlaardingen.
- Albert Servaes en Titus Brandsma (beziingsdag), 31 maart, Nijmegen, TBM.
- Innerlijke Christusbeleving, weekendretraite Cisterciënzergroep, 12 mei, Diepenveen. Abdij Sion.
- De kunst van Ouder worden, 24 mei, Reeuwijk, Protestantse gemeente.
- Jan van het Kruis, 3 november, Amstelveen, Centrum voor Spiritualiteit.
- Spiritualiteit van *de Kleine Prins* van Antoine de Saint-Exupéry, 10 november, Leeuwarden, Titus Brandsma Huis.

Retraites

- Beziingsgroep rond *Citadelle* van Antoine de Saint-Exupéry, 28 januari, 14 april, 8 juli, 15 december, Megen, Zusters Clarissen.
- *Citadelle* van Antoine de Saint-Exupéry, 10-13 juli, Hilversum, Augustinessen van St. Monica.
- Mystieke tekstlezing Psalmen van Ernesto Cardenal, 12-19 oktober, Den Bosch, JMJ.
- Spiritualiteit van de Congregatie, 22-24 november, Maastricht, Zusters Onder de Bogen.
- Beziingsweek over de *Vurige Pijl* van Nicolaas de Fransman, 16-20 december, Boxmeer, Karmel.

I.M.K. Bocken

Inleidingen

- Montaigne over vriendschap. Lezing bij de opening van de poëzieroute, 14 april, Ravenstein.
- Charles Taylor en de religieuze betekenis van de secularisatie. Centrum voor religieuze bezinning De Sprang, 22 april, Velp.
- Cusanus en de crisis van zijn tijd. Filosofisch café, 15 december, Middelburg.
- De Moderne Devotie en de spiritualiteit van onze tijd. Lions Club, 18 december, Oss.

J.M. Bos

Cursussen

- Psalm 126. Psalmencursus 'Wat een geluk!', 17 januari, Den Bosch, zrs J.M.J.
- Psalm 126. Psalmencursus 'Wat een geluk!', 18 januari, Nijmegen, TBM.
- Psalm 126. Psalmencursus 'Wat een geluk!', 25 januari, Tilburg, Fraters van Tilburg.
- Psalm 12. Vormingshuis, 27 januari, Boxmeer, Vormingshuis.
- Psalm 126. Psalmencursus 'Wat een geluk!', 3 februari, Amersfoort, St.Jozefklooster.
- Psalm 13. Vormingshuis, 24 februari, Boxmeer, Vormingshuis.
- Psalm 32. Vormingshuis, 8 juni, Boxmeer, Vormingshuis.
- Psalm 1. Vormingshuis, 21 september, Boxmeer, Vormingshuis.

Inleidingen

- Elia. Godzoeker, gids en wegbereider. Karmelkring Dordrecht, 15 februari, Dordrecht, Titus Brandsma Gedachtenis kapel.
- Zien en gezien zijn. Vrijmetselaars, 21 mei, Hoorn, Vrijmetselaarsloge.
- Wat zie ik in Elia? Karmelkring Boxmeer, 12 oktober, Karmelklooster Boxmeer.
- Wat zie ik in Elia? Titus Brandsma Instituut en Karmel 11 mei, Nijmegen, TBM.

C.M.A. Caspers*Cursussen*

- Geen woorden maar lijden. De weg van Lidwina van Schiedam (1380-1433). Signalen van Spiritualiteit, TBM, 3 december, Nijmegen.

Inleidingen

- Het ontstaan van de liturgische kalender. Lezing. O.L. Vrouweabdij, 9 mei, Oosterhout.
- Liturgische feesten en mystiek. Lezing. O.L. Vrouweabdij, 23 mei, Oosterhout.
- Pastoor Jacobus Heeren. Studiedag congregatie Dochters van Maria en Joseph, 13 november, 's-Hertogenbosch.
- Pastoor Jacobus Heeren. Studiedag zusters van de Choorstraat, 13 november, Nuland.
- Het Titus Brandsma Instituut en de Moderne Devotie. Inleiding bij gelegenheid van de presentatie van het boek 'Twaalf kapitels over ontstaan, bloei en doorwerking van de Moderne Devotie', 17 december, Radboud Universiteit Nijmegen.

Interviews

- Spiritualiteit en bomen. Interview radio Kruispunt, 28 juni, Nijmegen.
- Spiritualiteit en bomen. Interview NCRV radio, 1 juli, Uden.

R.Th.M. van Dijk*Inleidingen*

- Navolging van Christus. Cisterciënzergroep Sion (lezingendag), 14 januari, Diepenveen.
- Die Eucharistie, Urquelle unserer Christusbeziehung. Anregungen zum eucharistischen Leben aus dem 3. Buch der Nachfolge Christi. Geistliche Woche im Kloster Spabrücken der Schwestern vom gemeinsamen Leben, 2-4 juli, Spabrücken, Kloster.
- Eucharistie, klopfendes Herz der Gemeinde Christi. Öffentlicher Vortrag für die Pfarreiengemeinschaft Wallhausen, 3 juli, Spabrücken, Kloster.
- Beifall und Widerstand. Die Rezeption der Windesheimer Klosterreform: der Fall Wienhausen. Geistliche Woche im Kloster Spabrücken der Schwestern vom gemeinsamen Leben, 4 juli, Spabrücken, Kloster.
- Gerard Zerbolt van Zutphen, Geestelijke opklimmingen: 4. De honger van de innerlijke mens. Leeskring Nederlandse en Rijnlandse mystiek, 24 oktober, Tienen (België).

R.H.F. Hofman*Inleidingen*

- Rudolf van Dijk en Geert Grote. Inleiding bij gelegenheid van de presentatie van het boek 'Twaalf kapitels over ontstaan, bloei en doorwerking van de Moderne Devotie', 17 december, Radboud Universiteit Nijmegen.

P.J.M. Humblet*Advies*

- Advisering en begeleiding van de Zusters Karmelitessen o.c.d. in het proces van omvorming van hun gemeenschap in een internationale community. 12 januari, 29 februari, 30 maart, 1 juni, 6 juli, 22 augustus, 6 september, 5 november, Karmel Nazareth, Arnhem.
- Persoonlijke advisering en begeleiding. Contact met ongeveer 35 personen die zich bij de KNR gemeld hadden voor advies of begeleiding i.v.m. hun roeping. Dit kreeg gestalte in ongeveer 80 gesprekken plus enkele honderden telefonische gesprekken en mailberichten, gespreid over het jaar, Den Bosch.

Inleidingen

- The House of Vocation, what could that be? Een inleiding over de oprichting in Nederland van het ‘Huis van de Roeping’ en over de ontwikkelingen binnen het roepingenwerk zoals wij die hier tegenkomen. Internationale bijeenkomst van de ‘Canagroep’ (Congregatie van de Dochters van Onze Lieve Vrouw van het Heilig Hart), 12 oktober, Tilburg.
- (Samen met E.J. van de Vate) Inleiding over de oprichting van het ‘Huis van de Roeping’ en over de ontwikkelingen binnen het roepingenwerk zoals wij die hier tegenkomen. Advisering van de Paters Maristen over omgaan met roeping in deze tijd. Seminar/bezinningsdag paters Maristen over het thema roepingen, 19 november, Nijmegen.

Organisatie publiekscongres

- “...Reis zonder aarzelen met hen mee, want Ik heb hen gestuurd.” (Begeleiding van jonge mensen met een roepingsverhaal). Platformbijeenkomst rond toekomst van religieus leven, 26 april, Den Bosch.
- “Waarom bent u hier ?” Negentiende platformbijeenkomst rond toekomst van religieus leven, 26 oktober, Den Bosch.

Andere

- CB-Spirituality. ‘Stella Maris’ (zusters Onder de Bogen), 13 januari, 10 februari, 23 maart, Maastricht.
- Formation in Encounter with the Spirituality of Mother Elisabeth – ‘So God Created Mankind in His Own Image’. International Formation Team (Congregation Sisters of Charity of St. Charles Borromeo), 3 september, Maastricht.

A.W.J. de Keyzer*Inleidingen*

- Spiritualiteit van Bachs Matthäus-Passion. Werkgroep katechese, 21 maart, Utrecht.

F.A. Maas*Cursussen*

- Ontlediging bij Simone Weil. Signalen van Spiritualiteit, TBM, 27 februari, Nijmegen.

Inleidingen

- Verlangen als realiteitszin: Dag Hammarskjöld en Simone Weil. R.K.Spiritueel Centrum De Boskant, 13 februari, Den Haag.
- Inleiding over de spiritualiteit van Etty Hillesum. Stichting Edith Stein, 10 november, Echt.

C.J. Waaijman*Cursussen*

- Psalmencursus ‘Wat een geluk!’, Marienbosch, 31 januari, Den Bosch.
- Psalmencursus ‘Wat een geluk!’, TBM, 1 februari, Nijmegen.
- Psalmencursus ‘Wat een geluk!’, Elim, 8 februari, Tilburg.
- Psalmencursus ‘Wat een geluk!’, Centrum Mgr. Blom, 17 februari, Amersfoort.
- Psalmen lezen, vieren, leven, TBM, 4 februari; 16 juni, Nijmegen.
- Hoe streelt jouw zeggings mijn gehemelte. De spiritualiteit van Psalm 119. Mystieke Week, Titus Brandsma Instituut, 2-5- juli, Nijmegen.
- Psalmencursus, Centrum voor Spiritualiteit, 11 oktober, Almelo.
- Psalmen bidden naar jou, TBM, 13 oktober, 15 december, Nijmegen.

Inleidingen

- Mystieke poëzie van Jan van het Kruis, TBM, 10 maart, Nijmegen.
- Spiritualiteit in de alledaagse ervaring. Een gelopen race?, Inleiding voor jezuïeten en oud-jezuïeten, Soeterbeeck, 14 april, Ravenstein.
- Psalm 119, Lezing Vacatedag 2012, Ichthuskerk, 6 oktober, Amersfoort.
- De wijdte van de spiritualiteit. Signalen van Spiritualiteit, TBM, 7 oktober, Nijmegen.
- Mystieke poëzie. Jan van het Kruis, Inleiding TBM, 10 november, Nijmegen.
- Zielsveel van God. Lezing Speling-symposium “Bronnen van bezieling”, Groenmarktkeerk, 23 november, Haarlem.
- De zwijgzaamheid van God: Michel de Certeau over mystiek en moderniteit. Signalen van spiritualiteit, TBM, 26 november, Nijmegen.
- Wat marktwerking doet met de spiritualiteit in de zorg, 27 november, voordracht voor PAO-opleiding Ethiek in de Zorgsector, Kasteeltje Heijendaal, 27 november, Nijmegen
- Inleiding De spiritualiteit van Vincent de Paul, Zusters van de Choorstraat, 13 december, Den Bosch.

Interviews

- Interview over Psalm 119, Groot Nieuws Radio, 8 november.

Retraites

- De wapenrusting Gods aantrekken, Bezinningsdag TBM, 13 maart, Nijmegen.
- Inleiding. Bezinningsdag rond de Karmelregel, TBM, 28 april, Nijmegen.

Seminars

- Reading the Psalms from a mystical point of view, 26 april, University of the Free State, Bloemfontein (Zuid-Afrika).

Trainingen

- In gesprek met Kees Waaijman over de Psalmen, workshop/interview Nacht van de Theologie 2012, 21 juni, Hermitage, Amsterdam.

P.H.M. Welzen*Cursussen*

- Het evangelie volgens Johannes. Een cursus van drie avonden over mystiek in het Johannesevangelie. Karmelkring Boxmeer, 17 en 31 januari; 14 februari, Boxmeer.
- De Bijbel en het schone. Karmelkring Boxmeer, 28 februari; 6 en 20 maart, Boxmeer.
- Het Immanuëlboek. Karmelkring Boxmeer, 27 november, 11 december, Boxmeer.

6 Begeleiding Scripties

6.1 Masterscripties

N.B. In deze rubriek worden alleen de scripties vermeld die medewerkers van het instituut namens of als representant van het instituut hebben begeleid, dus niet de scripties die zij in dienst van een andere werkgever hebben begeleid. De scripties die I.M.K. Bocken en F.A. Maas in dienst van de Radboud Universiteit hebben begeleid, worden hieronder dus niet vermeld.

H.H. Blommestijn

Externe beoordelaar Masterscripties spiritualiteit, Katholieke Universiteit van Malta (verspreid in de periode september-december); achtereenvolgens:

- “Encountering God in the marketplace: Spiritual Direction in the male section of the Society of Christian Doctrine”, submitted by Anthony Agius in partial fulfillment for the Degree Master of Arts (M.A.) in Spiritual Companionship.
- “Lasallian Schools, Centres of Spirituality: A Case Study”, submitted by Emanuel Cilia in partial fulfillment for the Degree Master of Arts (M.A.) in Spiritual Companionship.
- “Maturity in Religious Life: Adult development in E. Erikson and St John of the Cross”, submitted by Jacqueline Mary Grace Jones in partial fulfillment for the Degree Master of Arts (M.A.) in Spirituality (Carmelite stream).
- “Uncovering Idolatry: James Alison in dialogue with Scripture and John of the Cross”, submitted by Mario Gerarda in partial fulfillment for the Degree Master of Arts (M.A.) in Spirituality (Carmelite stream).
- “The Quest for Wholeness in the light of the Spiritual Exercises of St. Ignatius of Loyola”, submitted by Reuben Gauci in partial fulfillment for the Degree Master of Arts (M.A.) for Spiritual Companionship.
- “Exploring the spiritual needs of Electrical and Electronics Institute (MCAST) students and a possible response”, submitted by Desmond Sant in partial fulfillment for the Degree Master of Arts (M.A.) in Spiritual Companionship.
- “Biblical Roots of Christian Family Spirituality”, submitted by Joseph D’Emanuele In partial fulfillment for the Masters Degree in Spirituality.

6.2 Eindschrijft School voor spiritualiteit

H.H. Blommestijn

- Peter Korver, *God ter sprake in de geestelijke begeleiding*.

G.H.M. Mertens

- Juan van Eijk, *Door de heilige Geest geleid... tot de volheid van leven. Geestelijke begeleiding vanuit het perspectief dat de heilige Geest begeleidt (25-9-2012)*

7 Publicaties docenten School voor spiritualiteit

N.B. In deze rubriek worden alleen publicaties opgenomen die niet ressorteren onder de in het Wetenschappelijk Deel van dit jaarverslag vermelde onderzoeksprojecten.

G.H.M. Mertens

Vakpublicatie (artikel)

- Volksdevotie. *Zin in Zorg. Tijdschrift van Reliëf over zorg, ethiek en levensbeschouwing.*, 14(1), 13.
- De waarden van de zusters doorgeven. *Zin in Zorg. Tijdschrift van Reliëf over zorg, ethiek en levensbeschouwing.*, 14(2), 10-11.
- Tijdelijke Halte. *Zin in Zorg. Tijdschrift van Reliëf over zorg, ethiek en levensbeschouwing.*, 14(2), 13.
- Behouden Wijsheid. *Zin in Zorg. Tijdschrift van Reliëf over zorg, ethiek en levensbeschouwing.*, 14(3), 13.
- Uitstraling. *Zin in Zorg. Tijdschrift van Reliëf over zorg, ethiek en levensbeschouwing.*, 14(4), 13.

FEITELIJKE OPBOUW VAN HET INSTITUUT PER 31-12-2012

Bestuur

prof. dr. J.R.T.M. Peters (voorzitter, tot 17 december 2012)
 drs. M.J.A. Timmermans (voorzitter, vanaf 17 december 2012)
 ir. J.G.H. de Vaan (penningmeester/gedelegeerd bestuurder, tot 17 december 2012)
 drs. H. van Geene (tot 17 december 2012)
 drs. B.J.J. Wolbers
 drs. M.-L. van Wijk-van de Ven (tot 17 december 2012)

Wetenschappelijke directie

wetenschappelijk directeur:
 dr. I.M.K. Bocken 0,3 fte
 wetenschappelijk secretaris:
 dr. C.M.A. Caspers 0,2 fte

Personeelsvertegenwoordiging

dr. Anne-Marie Bos (voorzitter)
 dr. Rijcklof Hofman (secretaris)
 drs. Henk Rutten (vice voorzitter)

Wetenschappelijke Adviesraad

prof. dr. P.J.M. van Tongeren (Radboud Universiteit Nijmegen, voorzitter)
 prof. dr. J.F. Goud (Universiteit Utrecht)
 prof. dr. J.E.J.M. van Heijst (Tilburg University)
 prof. dr. Th. Mertens (Universiteit Antwerpen)
 prof. dr. P.J.A. Nissen (Radboud Universiteit Nijmegen)
 prof. dr. J.G. van der Watt (Radboud Universiteit Nijmegen)

Onderzoek: Grondslagen, Geschiedenis en Thematiek van de Spiritualiteit

Grondslagenonderzoek (0,3 fte)

prof. dr. C.J. Waaijman 0,3 fte

Bijbelse spiritualiteit (1,6 fte)

Dr. J.-M. Bos 0,75 fte
 prof. dr. C.J. Waaijman 0,3 fte
 dr. P.H.M. Welzen 0,55 fte

Geschiedenis (Mystieke teksten en geschiedenis van de Karmel) (1,5 fte)

prof. dr. H.H. Blommesteijn 0,4 fte
 dr. J.A. Huls 0,8 fte
 dr. E.R.L. Tinambunan 0,3 fte

Moderne Devotie (1,675 fte)

dr. C.M.A. Caspers 0,675 fte
 dr. R.H.F. Hofman 0,6 fte
 dr. R.Th.M. van Dijk 0,4 fte

Spiritualiteit in maatschappelijke contexten (0,885 fte)

prof. dr. H.H. Blommestijn 0,05 fte

dr. I.M.K. Bocken 0,15 fte

prof. dr. F.A. Maas 0,01 fte

prof. dr. C.W. Waaijman 0,05 fte

dr. C.M.A. Caspers 0,125 fte

drs. P.J.M. Humblet 0,3 fte (daarnaast voor 0,5 fte werkzaam voor het gezamenlijk project met KNR)

dr. A.W.J. de Keyzer 0,2 fte

*Totaal 5,96 fte (exclusief directeur/secretarisfunctie)***Discipline-ontwikkeling en onderwijs**

Redactiesecretariaat Studies in Spirituality (0,3 fte)

drs. W.M. Litjens 0,3 fte

School voor Spiritualiteit (1,5 fte)¹

prof. dr. H.H. Blommestijn 0,3 fte

dr. G.H.M. Mertens 0,35 fte

prof. dr. C.W. Waaijman 0,05 fte

dr. J.M. Bos 0,05 fte

prof. dr. F.A. Maas 0,05 fte

dr. I.M.K. Bocken 0,05 fte

drs. R. van Dinther 0,05 fte

drs. J. Scholte 0,05 fte

dr. P.H.M. Welzen 0,05 fte

drs. W.M. Litjens 0,3 fte

drs. H.L.G. Rutten 0,15 fte

mw. L. Lok-Epema 0,05 fte

Programma 'In gesprek over de geestelijke weg' (0,19 fte)

prof. dr. H.H. Blommestijn 0,05 fte

dr. G.H.M. Mertens 0,05 fte

Mw. V. Hols 0,03 fte

Drs. L. Teubner 0,03 fte

Mw. C. van Baal 0,03 fte

Totaal 1.99 fte

Spirin

drs. H.L.G. Rutten 0,7 fte

prof dr. C.J. Waaijman 0,1 fte

Totaal 0,8 fte

¹ Niet meegeteld de inzet van K. Pansters en P. Westerman omdat zij in 2012 niet in dienst waren van het instituut.

Ondersteuning van Onderzoek en Onderwijs

Beheerder

L. Lok-Epema 0,75 fte

Onderzoeksondersteuning en documentatie (0,7 fte)

drs. C.M.J. Bartels 0,5 fte

drs. P.M. Reehuis 0,2 fte

Informatievoorziening

drs. H.L.G. Rutten 0,15 fte

Bureau

M.A. de Baan 0,5 fte

Totaal 2,1 fte

In de sector bureau en ondersteuning zijn T. Aarnink en D. Drost (Bijbelse Spiritualiteit) werkzaam.

Op de peildatum bedroeg de totale omvang van de aangestelde staf 10,85 fte exclusief directeur en wetenschappelijk secretaris, 11,35 fte inclusief.

Wetenschapscommissie:

prof. dr. Hein Blommestijn

dr. I.M.K. Bocken (voorzitter)

dr. Charles Caspers (secretaris)

dr. Rijcklof Hofman

prof. dr. Kees Waaijman

Redactiecommissie Opera Omnia Geert Grote

prof. dr. E.C. Coppens (voorzitter)

dr. R.H.F. Hofman (secretaris)

dr. J.G.M. Kienhorst

prof. dr. A.P. Orbán

prof. dr. P. Verdeyen

prof. dr. A.G. Weiler (adviseur)

drs. L. Jocqué (adviseur)

dr. R.Th.M. van Dijk (adviseur)